

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 i 137/15) i članka 38. Statuta Grada Delnica (SN PGŽ 28/09, 41/09, 11/13, 20/13 i 6/15) Gradsko vijeće Grada Delnica donosi

AKCIJSKI PLAN GRADA DELNICA ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA ZA 2017. - 2020. GODINU

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske je 29. studenoga 2012. donijela novu Nacionalnu strategiju uključivanja Roma za razdoblje od 2013. do 2020. Strategija se nadograđuje na Nacionalni program za Rome iz 2003., redefinirajući nacionalne prioritete, načine provedbe i poduzimanje posebnih mjera sukladno izmijenjenim društvenim i političkim okolnostima, ostvarenom napretku i daljnjim izazovima u procesu uključivanja i poboljšanja socioekonomskog položaja Roma.

Strategija je usklađena s uočenim potrebama i izazovima povezanim sa socijalnim uključivanjem Roma na svim razinama: lokalnoj, područnoj, nacionalnoj i razini Europske unije. Strategija sadrži opće i posebne ciljeve postavljene kao smjernice za kreiranje javnih politika za socioekonomsko uključivanje romskih zajednica do 2020.

Akcijski plan Grada Delnica za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine za razdoblje od 2017. - 2020. s jedne je strane primjena nove Nacionalne strategije, a s druge strane izraz skrbi Grada za svoje sugrađane pripadnike romske nacionalne manjine.

Romi su nedovoljno integrirani u ukupni obrazovni, zdravstveni, gospodarski, društveni sustav te sustav socijalne skrbi Grada.

Cilj Akcijskog plana Grada za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine za razdoblje od 2017. do 2020. je ustanoviti kakav je društveni položaj Roma i što gradske institucije, gradska uprava i društveni čimbenici mogu učiniti da bi se takav položaj poboljšao. Time se jasno određuje sadašnje stanje, željeno stanje (ciljevi) i mjere te njihovi nositelji koji bi trebali ostvariti te želje. Akcijski plan Grada Delnica trebao bi biti, osim na deklarativnoj razini, praktično obvezujuća osnova budućeg djelovanja lokalne samouprave.

Neki ciljevi Akcijskog plana već se ostvaruju, ali njihovo je definiranje nužno u ovom planu. Oni ciljevi koji nisu u provedbi, morali bi biti konkretizirani u procesu rada stručnih službi u suradnji s Romima, te u duhu Akcijskog plana početi se ostvarivati.

Donošenjem Akcijskog plana uspostaviti će se prvi korak u smislu poboljšanja provedbe zakonodavnih akata, propisa i dokumenata koji se odnose na potrebe i probleme Roma, u definiranju zadataka pojedinih tijela i stručnih institucija u sustavu Grada da bi se ispunile ustavne, zakonske i međunarodne obveze u vezi s nacionalnim manjinama, izgradio konstruktivni i partnerski odnos s jedinicama lokalne samouprave i postigli zadani zajednički ciljevi.

II. OCJENA STANJA

Prostorno i komunalno uređenje naselja, stanovanje i zaštita okoliša

Prema Analizi stanja koja je prilog ovom dokumentu na području Grada Delnica najveći broj deklariranih pripadnika romske nacionalne manjine, kao i stanovnici koji se nisu deklarirali kao Romi, ali su članovi tih obitelji žive na 6 lokacija:

- Dedin I – 10 objekata, 56 stanovnika, od toga 6 Roma
- Dedin II - 5 objekata, 34 stanovnika, od toga 7 Roma
- Delnice – Goranska 26, 1 objekt, 1 stanovnik, od toga 1 Rom
- Delnice – Supilova 182, 1 objekt, 9 stanovnika od toga 1 Rom
- Brod na Kupi – Naselje Zapolje Brodsko (Gusti Laz), 5 objekata 26 stanovnika od toga 23 Roma
- Brod na Kupi - Ulica Zapolje brodsko I, 4 objekta, 20 stanovnika od toga 5 Roma
 - Zapolje brodsko II, 4 objekta, 21 stanovnik, nema Roma
 - Vučja jama, 5 objekata, 20 stanovnika od toga 8 Romi

Dakle radi se o ukupno 188 stanovnika od toga 29 Roma koji žive u 35 objekata. Sve ovdje naveden lokacije su Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Delnica obuhvaćene građevinskim područjem. Što znači da se za sve objekte može ishoditi građevinska dozvola odnosno da se mogu legalizirati. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da su svi objekti nelegalni te da za iste nije podnesen zahtjev za legalizaciju osim:

- Dedin II- 1 objekata (sagrađen prije 1968.)
- Delnice – Supilova 182, 1 objekt (sagrađen prije 1968.)
- Brod na Kupi – Ulica Zapolje brodsko I, 1 objekt (sagrađen prije 1968)
- Zapolje brodsko II, 1 objekt (sagrađen prije 1968.)

Dakle od 35 objekata 31 je nelegalan. O toj činjenici pisanim putem je Grad Delnice obavještavao građevinsku inspekciju, ali bez uspjeha.

Većina zemljišta na kojem su izgrađeni stambeni objekti ne pripada stanovnicima tih naselja. Izuzetak je lokacija Dedin I na kojoj je zemljište u vlasništvu grad Delnica pisanim ugovorom dano na korištenja obitelji Andrić i Zafirov te objekt Supilova 182 koji je navodno kupljen od strane obitelji Hudorović. Od 35 objekata 20 objekata se nalazi uglavnom na privatnom zemljištu ili na zemljištu u vlasništvu RH ili Grada Delnica.

Što se tiče komunalne opremljenosti tih lokacija sve lokacije imaju mogućnost priključka na struju, a na vodu sve lokacije osim Brod na Kupi – Naselje Zapolje Brodsko (Gusti Laz), Brod na Kupi – Ulica Zapolje brodsko II te Vučje jama koje koriste lokalne izvore. Sve lokacije imaju pristupnu cestu uglavnom makadam, javna rasvjeta ne postoji niti na jednoj lokaciji. Problem nastaje prilikom priključenja objekata na vodu i struju obzirom se uglavnom radi o nelegalnim objektima koji se prema zakonima ne mogu priključiti.

Na svim lokacijama osiguran je odvoz otpada putem kontejnera od 5 m³, odvoz otpada plaća Grad Delnice. Usprkos osiguranom odvozu otpada oko svih lokacija i dalje je razbacan komunalni otpad. Komunalni redar redovito obilazi teren te opominje stanovnike tih dijelova naselja da radnim akcijama očiste teren međutim stanje nije nimalo bolje.

Postoji i problem nelegalnog skupljanja sekundarnih sirovina te je potrebno da nadležne institucije vrše bolju kontrolu na terenu, a također bi trebalo utjecati na otkupljivače sekundarnih sirovina da ne otkupljuju od neregistriranih sakupljača sirovinu.

Problem predstavlja i nekontrolirano razmnožavanje pasa u tim naseljima koji u pravilu nisu čipirani niti cijepljeni te se od strane Grada Delnica provode akcije cijepljenja pasa te smještaja pasa u azil.

Redovitim akcijama od strane Grada Delnica i Zavoda za javno zdravstvo poduzimaju se DDD mjere kako bi se spriječila zaraza unutar naselja.

Suzbijanje siromaštva i socijalna skrb, zapošljavanje

Uvodno valja reći kako su sve obitelji iz popisa osim Zafirov Veljka i Zafirov Ljubomira korisnici socijalne pomoći, korisnici doplatka za djecu i drugih materijalnih prava koji ih po zakonu pripadaju. Također valja reći kako niti jedna obitelj ne plaća odvoz komunalnog otpada niti komunalnu naknadu, a u troškovima usluge vode i struje dobrim dijelom sudjeluje Grad Delnice iz socijalnog programa. Za pojedine korisnike dobivamo redovito liste neplatiša sa dugovanjima starijim od 6. mjeseci. Također svi dobivaju naknadu za nabavu ogrjevnog drva od strane PGŽ. Na godišnjoj razini (podaci za 2016.godinu) to je iznos od 1.358.224,93 kn za 188 osoba.

Sve obitelji koje imaju školsku djecu koriste prava na besplatni topli obrok, na naknadu za nabavu knjiga.

Zapošljavanje je primarna mjera namijenjena suzbijanju siromaštva s obzirom da se njime stječu prihodi kojima se mogu zadovoljiti osnovne životne potrebe. Od 83 radno sposobnih osoba samo 4 je zaposleno, 43 ih je prijavljeno na zavod za zapošljavanje, iz te činjenice proizlazi zaključak da u toj populaciji ne postoji želja niti volja a niti mogućnost (obzirom na razinu obrazovanja) da vlastitim radom skrbe za svoju obitelj.

Postoji program javnih radova te mjere za zapošljavanje naročito one vezane uz osposobljavanje za rad ili prekvalifikaciju, no zbog niskog obrazovanja te populacije; većina nema završenu osnovnu školu, primjena tih mjera je potpuno neuspješna. Zapošljavanje Roma u realnom sektoru je onemogućeno zbog nedostatka kvalifikacija i iskustva.

Školstvo i predškolski odgoj

Obaveza predškolskog odgoja prebačena je na lokalnu samoupravu koja nema dovoljno sredstava kako bi osigurala rad s romskom djecom predškolske dobi, jer je za provedbu te aktivnosti potrebno osigurati prostor te najmanje dva djelatnika, a postojeći kapaciteti dječjeg vrtića nisu dovoljni. Potpora za realizaciju predškole dobivena je od nadležnog ministarstva za 2017. Temeljem istoga provoditi će se u područnom odjelu Broda na Kupi za devetoro djece koja moraju biti integrirana u program predškole. Dodatan problem u iskorištenosti programa predškolskog odgoja je i dislociranost djece u naseljima romske nacionalne manjine jer se radi o djeci u dobi od pet godina koja bi morala imati osiguranu pratnju, što nije slučaj. Sva djeca upisuju se u osnovnu školu međutim neredovito je pohađaju. Od 98 stanovnika starijih od 15 godina njih 18 je završilo osnovnu školu, a samo 3 osobe upisale su srednju školu te samo 1 osoba upisala je fakultet.

Postoji problem polazaka u školu i motivacije za nastavak osnovnoškolskog obrazovanja, nesuradljivosti roditelja, za što škole imaju obavezu prijavljivanja ukoliko dijete ne polazi osnovnu školu. U ekstremnim slučajevima predviđena je intervencija pravosuđa, no iako se izriču roditeljima kaznene sankcije one ne djeluju učinkovito na promjenu ponašanja roditelja. Poseban je problem sa ženskom djecom koja napuštaju osnovnu školu u dobi od 15 godina; uz to se vezuju maloljetnički brakovi, izvanbračne zajednice, samohrani roditelji i nezavršeno školovanje. Sustav sufinanciranja troškova za udžbenike postoji no to nije učinkovito jer roditelji potporu koju dobiju utroše na namirivanje drugih životnih potreba. U nekoliko navrata je uvedeno sufinanciranje direktno sa strane davatelja potpore dobavljaču udžbenika i to je jedino učinkovito rješenje. U sklopu OŠ Fran Krsto Frankopan provodi se program produženog boravka i sufinancira se iz nadležnog ministarstva. U provedbi je i dodatni projekt Erasmusa – financiran iz Eu fondova. Uvedena je dopunska nastava što je pozitivan primjer međutim, slaba je iskorištenost te mogućnosti.

Zdravstvena zaštita

Prema prikupljenim podacima vidljivo je da je u sustav zdravstvene zaštite od 188 osoba uključeno 150 po raznim osnovama. Nije uključeno njih 27. Iz navedenog može se zaključiti da je stanje zadovoljavajuće. Postoji problem ranih trudnoća maloljetnica, što je spomenuto i u prethodnom poglavlju te je u tom smislu potrebna edukacija roditelja i djece kako bi se takve pojave smanjile.

Kultura, sport i druge mjere za integraciju

Zaštita kulturne baštine, jezika i sportske aktivnosti najmanje su zastupljeni među svim istaknutim pitanjima romske nacionalne manjine. Potrebno je da se postojeće romske udruge više angažiraju na tom polju. Na području Grada Delnice registrirane su tri udruge koje okupljaju Rome, nijedna nije u mandatu. U protekloj godini pokušalo se osnovati novu, no bez uspjeha.

U vezi sa sportskim aktivnostima nedostaju sportska igrališta u nekim naseljima (Dedin); dok su na raspolaganju postojeći resursi u naseljima Delnice i Brod na Kupi.

Od drugih mjera za integraciju Roma, Ministarstvo unutarnjih poslova – Odjel prevencije PP Delnice u svojim aktivnostima usmjerenim osnovnoškolskoj populaciji obuhvaća i romsku populaciju (suzbijanje svih oblika ovisnosti).

III. MJERE ZA INTEGRACIJU ROMA 2017. – 2020.

Prostorno i komunalno uređenje naselja, stanovanje i zaštita okoliša

Opći cilj:

Povećati životni standard Roma

Specifični ciljevi:

1. Povećati broj legaliziranih objekata u naseljima romske nacionalne manjine
2. Izgraditi odgovarajuće stambene objekte ili uputiti nezbrinute obitelji u slobodne postojeće stambene objekte na području PGŽ
3. Povećati dostupnost komunalne infrastrukture, priključaka na električnu i vodoopskrbnu mrežu
4. Izgraditi urbana obilježja u naselju
5. Spriječiti ilegalno proširenje naselja

Povećanje prostorne i komunalne uređenosti naselja, osiguravanje zadovoljavajućeg životnog standarda i zaštita okoliša u stambenim zonama.

Mjera	Sudionici u provedbi	Rok	Izvor financijskih sredstava
Geodetska parcelacija i formiranje parcela u područjima nelegalno izgrađenih objekata	1. Upravni odjel za komunalni sustav, prostornu uređenje, zaštitu okoliša i imovinu 2. Stanovnici romskog naselja	Do kraja 2020.	Grad Delnice PGŽ RH
Ishođenje prava vlasništva ili	Nositelj: Grad Delnice,	Do kraja	Grad Delnice

prava građenja na parcelama u državnom vlasništvu, Sređivanje vlasništva na privatnim parcelama		2020.	PGŽ RH
Izmještanje stanovništva iz naselja Zapolje Brodsko – Gusti Laz Pronalaženje nove lokacije	Nositelj: Grad Delnice,	Do kraja 2020.	Grad Delnice PGŽ RH
Legalizacija postojećih objekata	Vlasnici objekata u suradnji s Gradom Delnicama	Do kraja 2020.	Vlasnici objekata
Izgradnja vodovoda U naseljima Brod na Kupi, Zapolje brodsko II i Gusti Laz	Komunalno poduzeće Komunalac i Grad Delnice	Do kraja 2020.	Grad Delnice, Hrvatske vode, Švicarski fond
Sanacija postojećih cesta izrada asfaltnog tepiha	Grad Delnice		Grad Delnice, PGŽ
Zaustavljanje nelegalne gradnje u naseljima	Grad Delnice, PGŽ, Građevinska inspekcija	kontinuirano	-
Gospodarenje otpadom: osiguravanje redovnog odvoza smeća i glomaznog otpada, sprječavanje nastanka divljih deponija	Grad Delnice		Vlasnici objekata
Sprječavanje nelegalnog skupljanja sekundarnih sirovina	Grad Delnice, Inspekcija zaštite okoliša	kontinuirano	Vlasnici objekata

Suzbijanje siromaštva, socijalna skrb i zapošljavanje

Mjera	Sudionici u provedbi	Rok	Izvor financijskih sredstava
Informiranje, edukacija i savjetovanje populacije o mogućnosti zapošljavanja	Hrvatski zavod za zapošljavanje	Do kraja 2020.	RH
Rad s poslodavcima na prevladavanju stereotipa o ovoj populaciji	PGŽ, RH	Do kraja 2020.	PGŽ RH
Informiranje Roma o pravima iz sustava socijalne skrbi i pružanje besplatne pravne pomoć	Grad Delnice	kontinuirano	Grad Delnice
Uključivanje u javne radove	Grad Delnice, HZZZ	Kontinuirano, početak 2017.	HZZZ, Grad Delnice

Školstvo i predškolski odgoj

Opći cilj: Poboľjšati obrazovnu strukturu Roma

Specifični ciljevi:

1. Povećanje uključenosti Roma u predškolski odgoj

2. Povećanje pismenost Roma
3. Povećanje broja Roma u srednjoškolskom obrazovanju
4. Povećanje broja visoko-obrazovanih R

Mjera	Sudionici u provedbi	Rok	Izvor financijskih sredstava
Osiguranje uvjeta za organizaciju predškolskog odgoja	Grad Delnice, PGŽ, RH	Do kraja 2018.	RH, PGŽ, Grad Delnice
Organizacija pratnje za djecu uključenu u program predškolskog obrazovanja	PGŽ, RH	Do kraja 2018.	PGŽ RH
Pomoć roditeljima u svrhu uključivanja i ostanka djece u osnovnoj školi.	Grad Delnice, Osnovne škole	kontinuirano	Grad Delnice, Osnovne škole
Pomoć u provođenju nastave od strane romskih asistenata	Grad Delnice, PGŽ	kontinuirana	Grad Delnice, PGŽ
Povećati broj polaznika srednjoškolskog obrazovanja	Grad Delnice, Centar za socijalnu skrb, Ustanove za srednjoškolsko obrazovanje	kontinuirano	RH, PGŽ, Grad Delnice, Centar za socijalnu skrb

Zdravstvena zaštita

Opći cilj: Povećati zdravstveni standard Roma.

Specifični ciljevi:

1. Povećati znanje Roma o osobnoj higijeni i zdravim stilovima života.
2. Suzbijati zarazne bolesti u romskoj populaciji.
3. Osigurati pravo na zdravstvenu zaštitu.

Mjera	Sudionici u provedbi	Rok	Izvor financijskih sredstava
Edukacija o osobnoj higijeni i zdravim stilovima života	Županijski zavod za javno zdravstvo	kontinuirano	RH, PGŽ
Edukacija djevojaka i žena o reproduktivnom zdravlju i planiranju obitelji.	Županijski zavod za javno zdravstvo	kontinuirano	PGŽ RH
Edukacija o prevenciji zaraznih bolesti	Županijski zavod za javno zdravstvo	kontinuirano	PGŽ RH
Osiguravanje zdravstveno ispravne vode za piće	Grad Delnice, PGŽ	Do 2020.	Grad Delnice, PGŽ
Preventivne DDD mjere i kontrola pasa u naseljima	Grad Delnice, Županijski zavod za javno zdravstvo	kontinuirano	Grad Delnice

Kultura, sport i druge mjere za integraciju

Opći cilj: Olakšati integraciju ove populacije u većinsko stanovništvo.

Specifični ciljevi:

1. Poticati kulturne i sportske aktivnosti.
2. Poticati mjere prevencije kaznenih djela i jačanja sigurnosti.

Mjera	Sudionici u provedbi	Rok	Izvor financijskih sredstava
Podizanje svijesti o kulturi romske zajednice i čuvanju njene baštine	Grad Delnice	kontinuirano	Grad Delnice
Resocijalizacija maloljetnih počinitelja kaznenih djela	Centri za socijalnu skrb; Obrazovne ustanove; Policijska uprava.	kontinuirano	PGŽ RH
Aktiviranje aktivne i funkcionalne udruge Roma te pomoć u provođenju aktivnosti	Ciljana skupina, Grad Delnice, Vijeće Roma PGŽ	kontinuirano	RH, PGŽ, EU fondovi

Mjere i aktivnosti navedene u ovom Akcijskom Planu podložne su daljnjim izmjenama i dopunama te detaljnijoj razradi, ovisno o okolnostima koje se mogu mijenjati tijekom provedbe. U pravilu, izmjene i dopune Akcijskog plana, mogu se prilagođavati raspoloživim financijskim resursima i to na način da se, u slučaju nedostatka sredstava odrede samo one mjere koje su provedive, a imaju izravan učinak na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti Roma. U slučaju povećanja sredstava, a posebice putem korištenja EU fondova, mjere se mogu mijenjati i dodavati nove, ali samo na način kojim se ne mijenja prethodno zacrtane indikatore najveće važnosti za uključivanje Roma u društvenu zajednicu.

IV. ZAVRŠNA ODREDNICA

Akcijski plan Grada Delnica za provedbu nacionalne strategije za uključivanje Roma za 2017. i 2020. godinu biti će objavljen u „Službenim novinama Grada Delnica“ i na službenoj mrežnoj stranici Grada Delnica.

KLASA: 053-02/16-01/16
URBROJ: 2112-01-30-10-17-13
Delnice 30. ožujka 2017. godine

GRADSKO VIJEĆE GRADA DELNICA
Predsjednica
Nada Glad, v.r.